

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 3.000.000 Mk.
Z odnośnikiem do domu 3.500.000 Mk.
Na prowincji z przesyłką
pocztową 4.000.000 Mk.
zagranicą 7.000.000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 150.000 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
str. 1. 2. 3. gr. 10.
Nekrologi gr. 10. zwyczajnie gr. 5
ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 6 po poł.

№ 75 (7704)

Wtorek, dnia 1 Kwietnia 1924 r

Rok XXXII

Kino Stylowy

Ostatnia nowość sensacyjna! Najgłośniejszy obraz sezonu wyświetla od wtorku i dni następne, obraz p. t.

ZA JEDEN POCAŁUNEK

Dramat życiowy w 6-ciu potężnych aktach z życia arystokracji według słynnego pisarza

W rolach głównych: HENRYKA WOOD'A **W rolach głównych:**

W roli Lucy Sylvia Grey, w roli Jadwigi Konstancja Worth, w roli Jerzego Jean Angelo
słynny odtwórca kapitana Morchange'a w „Atlantydzie”. **Krystyna Lorraine, Gerald Ames.** Bajeczna wystawa, przepiękne sceny, „Moulin Rouge”, fascynująca treść. Następne obrazy „**Nocna Erkapada**” i „**Stowarzyszenie znacznych kruków**”. Podczas seansów przygrywa pierwszorządna orkiestra wojskowa. Początek seansów w dni powszednie o godz. 7-ej, w święta, soboty i niedziele o godz. 4-ej, ostatni o g. 9,30.

Józef TURCZYŃSKI

pianista światowej sławy i chluba muzyków polskich, ostatnie występy którego za granicą wywołały zachwyt i podziw całej prasy Europejskiej wystąpi z wielkim recital fortepianowym w niedzielę, dnia 6 kwietnia o godzinie 8 i pół wieczór

W Sali Towarzystwa Muzycznego, ulica Parkowa № 3.

Bilety wcześniej do nabycia w cukierni W-go Pana Mayera.

Szczegóły w programach.

540

KUPUJEMY

ZBOŻE, ZIEMNIAKI JADALNE i FABRYCZNE

płatimy najwyższe ceny

DOSTARCZAMY

WĘGIEL, KOKS, DRZEWO OPAŁOWE, CEMENT,
WAPNO, NAWOZY SZTUCZNE, OLEJE i SMARY.

Towar zawsze w najlepszych gatunkach, ceny najtańsze, warunki regulacji wygodne. Odbiór towaru ze składu lub wagonowo. Dostawa punktualna.

T-wo Handlowo-Rolnicze „**PALWO**” Kalisz, Al. Józefiny 9, tel. 272 i 233
właśc. Józef Jabłkowski, Jan Goszczyński i Józef Gałczyński. 361

Prawie za darmo

Przy ulicy Wrocławskiej (nowa Sielanka), dom 2-u piętrowy z 2 dużymi oficynami, pierwszorządne wykończenie z dużym placem i ogrodem owocowym. Sprzedam połowę za 26 000 złp. przy wpłaceniu 15.000 złp. drugą połowę posiada doktor Kasprzak. Zgłosić do Znamirowskiego, Marjańska 5. 735

OGNIWO

Spółka z ogr. odpow.

Kalisz, Al. Józefiny 25, tel. 160

poleca artykuły:

OPALOWE
BUDOWLANE
ZBOŻOWE.

po cenach najniż. wagonowo i detalicznie

Składy: Kościuszkii 16 1, Babina 16 3.

586

List z Górnego Śląska.

(Od własnego korespondenta).

Katowice w marcu.

Nie da się zaprzeczyć, że polonizacja części Śląska Górnego w ciągu ostatnich zaledwie 2-eh lat — od czasu przejścia tej dzielnicy pod panowanie polskie — poczyniła niezwykle wielkie postępy. Wyraz polonizacja właściwie nie jest tu na miejscu, użyłem go raczej na określenie wzmożonej owocnej pracy kulturalno-oświatowej i narodowej na Śląsku polskim, ludność bowiem od małych wyjątkami zdawien dawna jest polską i po polsku myśli i czuje, zaś mniejszość niemiecka, którą również zaliczyć należy do ludności polskiej, która niestety uległa germanizacji, również zaczyna ulegać tendencji odniemania się, mimo, że władze polskie bynajmniej nie stosują jakiejś specyficznej polityki polonizacyjnej w stosunku do zgermanizowanej mniejszości niemieckiej. I tak jest też najlepiej, gdyż wszelka polityka gwałtu lub nacisku stwarza tylko opozycję i zazwyczaj osiąga cel przeciwny od zamierzonego. Dzięki takiej właśnie polityce rządów pruskich mamy do zawdzięczenia że polskość na Śląsku się utrzymała. Rzecz oczywista, że i zbytnie pobłażanie i spełnianie różnych zachcianek niemieckich byłoby tutaj ze szkodą. Włakich zaś warunkach Niemcy, albo raczej zgermanizowani Polacy z czasem sami, siłą rze

Zarząd Elektrowni Miejskiej niniejszym przypomina, iż korzystanie z prądu elektrycznego jako siły dozwolone jest tylko do godziny 6-ej wieczorem, wyjaśnia, iż zarządzenie to wydane zostało na skutek bezwzględnej niemożliwości współczesnego pokrywania zapotrzebowania energii elektrycznej przez siłę i światło, bez widocznego zakłucania normalnego ruchu stacji i świadomego narażania jej urządzeń na poważne ryzyko; wreszcie nadmieniam, iż niestosujący się do powyższego zarządzenia zostaną stanowczo odcięci od sieci elektrycznej bez prawa ponownego dołączenia się do niej.

603

Węgiel Cement

Górnośląski z kopalń Księcia

na PSZCZYŃNIE

po cenach kopalnianych plus 10%
prowizji

na weksle 1½—2 miesięczne.

najlepszy w POLSCE

z pieców rotacyjnych fabryki

RUDNIKI

po cenie fabrycznej za gotówkę i na

weksle 2 miesięczne.

Poleca:

Kaliska Spółka Opałowa

Kazimierzowska 1
telefon 92.

czy, staną się dobrymi Polakami. Już dziś zauważyć można w tym kierunku znaczne postępy. Wielu kupców, urzędników prywatnych itd. — wogóle niemiecki stan średni z zapalem rzucił się na gramatykę i elementarz polski, starając się jaknajprędzej poznać nowy język krajowy, którego znajomość jest mu nieodzownie potrzebna zarówno w stosunkach z władzami, jak i z klientami. Pod względem oświatowo-kulturalnym i pogłębiania myśli o polskiej racji stanu zwłaszcza szkoła powołana jest do wielkiego dzieła, i z dumą powiedzieć już można, że młodzież śląska z zapalem garnie się do polskich szkół średnich — gimnazjów, wyższych szkół realnych, seminarjów nauczycielskich i szkół górniczych i technicznych, w których do niedawna jeszcze panował duch niemiecki i niemiecki język wykładowy, a dziś już stanowią poważne placówki polskiego życia umysłowego i polskiej myśli państwowej. Narazie Niemcy, zwłaszcza prasa niemiecka silnie opiera się przechodzeniu dzieci młodzieży niemieckiej do szkół polskich. Tropą gandy, jaką pod tym względem do niedawna przeprowadziła prasa niemiecka na Śląsku polskim co do nakładu pracy i kosztów za różnego rodzaju druki i ulotki, poniekąd porównać można z bezwzględnie propagandą niemiecką w okresie walk plebejczytów tylko, że skutek tym razem był wcale nikłym. Prawdą, że w Katowicach w Król Hucie i innych miastach obok polskich utrzymują się gimnazja i inne średnie szkoły niemieckie, taksamo we wszystkich większych miejscowościach obok polskich istnieją niemieckie szkoły elementarne, ale liczba uczniów niemieckich maleje stale. Zdrowy zmysł rodziców coraz więcej każe dzieciom swym uczęszczać do szkół polskich, które otwierają im później drogę do wszystkich urzędów, podczas gdy szkoły niemieckie, które bardzo mało albo wcale nie uwzględniają języka polskiego, drogę tę im uazawszę zamykają.

Wśród ludności polskiej samej ruch kulturalno-oświatowy i narodowy jest znacznie intensywniejszy. Niema już może choćby i najmniejszej gminy na Śląsku polskim, gdzieby nie istniało chociaż jedno towarzystwo polskie. Istnieją nieomal wszędzie towarzystwa gimnastyczne „Sokół”, towarzystwa śpiewackie, oświatowe i kółka teatralne, nie mówiąc już o miejscowości oddziałach i filjach licznych, przeważnie polsko-chrześcijańskich organizacji zawodowych, o sto

warzyszeniach kupieckich, pracowników umysłowych itp. Potęgę swego rodzaju stanowi Związek Powstańców Śląskich ze swoją sprężystą organizacją i „Związek Obrony Kresów Zachodnich”, który również wszędzie posiada swoje filie z licznymi członkami. W ostatnich dwóch latach bardzo silnie rozwinął się na Śląsku Związek Harcerzy, który w tych dniach odbył w Katowicach walne zebranie, przyczem nastąpił nowy wybór zarządu dzielnicy śląskiej. Do zarządu powołano m. in.: wojewodę dra Konckiego jako prezesa, generała Horoszkiewicza jako referenta wojskowego, pannę Jordanównę jako komendantkę i kilku innych pań i panów. Z przedstawionego sprawozdania wynika, że na Śląsku liczy związek już 3220 członków męskich i 2600 członkiń. Jeśli uwzględnimy jeszcze towarzystwa sportowe, istniejące na Śląsku polskim, różnego rodzaju kółka obywatelskie, czytelnie ludowe, biblioteki i inne instytucje kulturalno-oświatowe, nabierze dopiero pojęcia o ogromie pracy oświatowej, jakie dotąd dokonano i jaką nadal kontynuuje się na Śląsku.

Dnia 15 czerwca rb. jako w dwuletnią rocznicę objęcia części Śląska przez Polskę upływa termin optowania Górnoślazaków na rzecz Polski lub Niemiec. Kto urodził się na b. obszarze plebejczytów, naprzykład w Opolu, ma prawo do obywatelstwa polskiego, choćby obecnie mieszkał poza granicami Polski, naprzykład w Berlinie, musi jednak przed terminem 15-ym czerwca oświadczyć się, czyli optować za Polską. Oświadczenia te przyjmują na Śląsku polskim urząd wojewódzki i starostwa, na Śląsku niemieckim i w Niemczech konsulaty polskie. Od wrotnie oświadczenia na rzecz Niemiec przyjmuje ją na Śląsku niemieckim tamtejsze władze niemieckie a w Polsce konsulaty niemieckie. Celem uniknięcia nieporozumień zaznaczyć wypada, że Górnoślazacy, zamieszkali na Śląsku polskim, „eo ipso” stali się obywatelami polskimi i nie potrzebują optować osobno na rzecz Polski. Potrzeba taka zachodzi u nich tylko, gdy chcą zostać obywatelami państwa niemieckiego. Podobnie, oczywiście w odwrotnym znaczeniu, ma się rzecz z Górnoślazakami, zamieszkałymi na Śląsku niemieckim lub w Niemczech wogóle, którzy, chcąc zostać obywatelami państwa polskiego, muszą optować w odnośnych konsulatach polskich.

WŁEKSY PAJAK.

TELEGRAMY.

Katastrofa żywiołowa we Włoszech.

RZYM, 31.3. Nawiedziła Amalfi, miasto we Włoszech południowych straszliwa katastrofa osuwania się ziemi. Wiadomości o dalszym rozszerzaniu się katastrofy i o setkach ofiar w lu dziach.

W Posetano porywa morze olbrzymie ob szary nadbrzeżne, a w Vetica Maggiore pochło neły fale dom wraz z sześciu mieszkańcami, po strádali życie, Vetica Maggiore wogóle ucierniało ogromnie i znikło niemal z powierzchni. Dwadzie ścia domów zniszczonych do gruntu a 25 osób zabitych.

W Marina Trojana 13 osób poniosło śmierć. Katastrofa dotknęła również miejscowość Conca

Marini. Słynny hotel Kapucynów w Amalfi jest prawie zupełnie zburzony.

Koło Pastone usunęła się ziemia na 306 metrów szerokości.

Długotrwałe deszcze stały się poniekąd przyczyną nieszczęścia. Deszcz dopiero od dwóch dni ustał i wypogodziło się zupełnie. Morze jest jednak wciąż jeszcze bardzo wzburzone.

W dalszym ciągu dochodzą szczegóły nieby walej katastrofy. Oto w Amalfi runęły szkoły i Palazzo Latino. W Panone porwała fala kobie tę, która utonęła natychmiast. Wysłano wojsko, celem niesienia pomocy. W akcji ratunkowej bierze udział Czerwony Krzyż, Król wyjechał na miejsce katastrofy, a papież złożył 25000 lirów dla ofiar.

Liczba bezdomnych i uchodźców wynosi 20 tysięcy ludzi.

W Salerno daje się odczuć lekkie trzęsienie ziemi, ludność przerażona ucieka.

Zakończenie przesilenia we Francji.

PARYŻ, 31.3. Prezydent republiki, przyjmując na audjencji nowy gabinet w pełnym składzie winał Poincaremu, że zgrupował naokoło siebie tyle wybitnych osobistości, oraz zapewnił go, że zawsze może on liczyć na całkowite poparcie prezydenta republiki w akcji nad rozwiązaniem wszystkich drażliwych problemów chwili obecnej w duchu najbardziej zgodnym z interesem narodowym.

Nowy gabinet.

PARYŻ, 31.3. Nowy gabinet Poincarego przedstawia się następująco:

Prezydent rady ministrów i minister spraw zagr. — Poincare,

Finanse — Marchal.

Handel — Loucheur.

Wojna — Maginot.

Roboty publiczne — Letroquer.

Oświata — de Juvenel.

Koleje — Fabry.

Sprawy wewnętrzne — Selves.

Marynarka — Bokanowski.

Rölnictwo — Rymbert.

Praca — Daniel Vincent.

Sprawiedliwość — Mercier.

Okolice oswo. — Ludwik Morin.

Wpływy podatkowe rosną.

WARSZAWA, 31.3. W drugiej dekadzie marca rb. od 11 do 20 hm. — podatek przemysłowy przyniósł 6 milj. 100 tys. 655 fr. złt. a więc zgó rą o milion franków więcej, niż było prelimum wane na cały marzec, w miesiącu tym bowiem przewidywany był wpływ z tego źródła 5000000 fr. zlot.

Jak widzimy nasz aparat podatkowy działa coraz sprawniej.

Skutki powodzi.

WARSZAWA, 31.3. Sytuacja na Wiśle pod Warszawą i w najbliższej okolicy w porównaniu z dniem wczorajszym pogorszyła się dziś znacznie. Wczoraj rano woda przedostała się na wszystkie podmiejskie szosy Warszawy, dziś atoli cała przestrzeń, począwszy od ulicy Czerniakowskiej w głąb Czerniakowa i w stronę Siekierki, pogrążona jest w wodzie na półtora metra.

Wszelka komunikacja piesza i kołowa ustała. Ludność komunikuje się za pomocą łodzi tak wojskowych, jak i prywatnych. Znaczne zwalę łodu, które wczoraj jeszcze spłynęły na dolinę czerniakowską, dziś już prawie stały. Lewe podbrzeże Marymontu stoi pod wodą. W miejscowości Polok woda dosięgła wysokości 1 metra i zalala wszystkie domostwa, tak, że mieszkańcy musieli schronić się na dachy.

LWÓW, 31.3. Wczoraj wieczorem nadeszła wiadomość, że rzeczka Rata, płynąca koło stacji Sielca między Sapieżanką a Krystynopolem, nagle weszła, a kra z taką siłą parła naprzód, że strząsała filary mostu, który runął do rzeki.

Wskutek podmulenia toru kolejowego pomiędzy Lwowem a Warszawą, został ponownie ruch wstrzymany.

Handel Polski ze Wschodem.

WARSZAWA, 31.3. (Tel. wł) Polska zawarła umowę handlową z Turcją. W Angorze zostanie utworzone poselstwo polskie oraz placówka radcy handlowego, którego działalność będzie się rozciągała na cały lewant, co przyczyni się do ożywienia wymiany towarowej. Również czynione są nadal wysiłki w celu nawiązania stosunków handlowych z Dalekim Wschodem, zwłaszcza z Japonją. Ostatnio powstał projekt utworzenia polskiego syndykatu eksportowego dla handlu z Japonją i Dalekim Wschodem. Przed wojną Polska eksportowała znaczną część swoich wytworów przemysłowych do Rosji i na Daleki Wschód. Chodzi obecnie o pozyskanie tych rynków zbytu, co ma duże znaczenie dla polskiego przemysłu, zwłaszcza w dobie przesilenia gospodarczego.

Miljardowa kradzież w Krakowie.

KRAKÓW, 31.3. W toku śledztwa w sprawie kradzieży materiałów budowlanych P. K. O. wynikało, że eksploatacja dobra publicznego zajmowały się całe konsorcja, a setki furmanek, wyjeżdżające z placu Grzegórzek wiozły cegły na rzecz prywatnych budowli. W szereg domów

Zawiadamiamy Sz. Kliencie, że począwszy od 1 kwietnia r. b. biura nasze w Centrali i Filjach czynne będą bez przerwy od godz. 9 rano do 4 po południu, a magazyny od godz. 9 do 5 po południu.

Syndykat Rolniczy Kaliski

SPÓŁKA AKCYJNA. 602

MAGISTRAT miasta KALISZA

na mocy uchwały Rady Miejskiej z dnia 17 marca r. b. niniejszym wzywa właścicieli nieruchomości, leżących w gruzach i placów nie zabudowanych lub runin, ażeby chodniki przed ich posesjami i przylegające do nich części ulic najpóźniej do dnia 1 kwietnia r. b. należycie oczyścili, a następnie utrzymywali je stale w porządku, oraz ażeby do dnia 1 maja r. b. ogrodzili parkanem drewnianym lub murowanym, niezabezpieczone niczem ruiny i niezabudowane place w śródmieściu, również ażeby wszystkie niezabudowane place i ruiny domów zaopatrzyli w odpowiednie tabliczki, zawierające nazwisko i imię właściciela posesji, oraz miejsce jego zamieszkania.

Magistrat uprzedza wymienionych właścicieli nieruchomości, że jeżeli w oznaczonych terminach nie wykonają rzeczonych wymagań, to roboty te będą wykonane na ich koszt przez Magistrat.

**ŚWIEŻY TRANSPORT
NAJMODNIEJSZYCH
RESZTEK MANUFAKTURY
NADSZEDŁ**
ul. Łazienna Nr. 13, II piętro
Ceny fabryczne. Wielki wybór.

I. R. Stencel Kotlarnia Ostrów Poznański

poleca i instaluje jak również przeprowadza wszelkie reparacje na najkorzystniejszych i konkurencyjnych warunkach.

Kompletne zakłady gorzeł w wykonaniu miedzianym jak i żelaznym, urządzenia ogrzewań centralnych wodą i parą i wodociągowych.

Części zapasowe stale na składzie.

Zakład Lecznicy w Kaliszu
położony w pięknym Parku miejskim, otwarty cały rok, przyjmuje osoby chore z cierpieniami wewnętrznymi, nerwowymi i kobiecymi. Zakład posiada urządzenia wodolecznicze, aparaty do elektryzacji, naświetlań, masażu, gabinet Roentgena, lampę kwarcową (czyli sztuczne górskie słońce), lampą „Solux”, pracownię analityczną i pensjonat z kuchnią dietetyczną.
Leczenie cukrzycy „insuliną“. 422

Zginął patent kategorii V A wydany przez Izbę Skarbową w Kaliszu na sprzedaż towarów łokciowych w Kaliszu, oraz książka wojskowa wydana przez P. K. U. w Kaliszu na imię Józefa Wawrzyniaka 1900 rocznik.

**Poszukuje
pokoju umeblowanego**
lub bez mebli w śródmieściu na miesiąc kwiecień i maj. Oferty „Podpułkownik” do red. Gazety Kaliskiej. 597

Maj. Zbiersk - Petryki
ma do sprzedania 14 wólów roboczych dużych, wagi od 600 kg. do 800 kg. Cena przystępna. Wiadom. Zbiersk, poczta Stawiszyn 592

Lokomobila do sprzedania

18 kon. normalna sprężewaczem. Firma R. Wolf Magdeburg-Ruckau 12 Almo. Fabryka Müller w Turku. 574

Na polach i w lasach majątków Zbiersk-Petryki, Złotniki Wielkie i okolicznych granicznych ziemian gospodarskich założone są trutki na szkodniki polne w celu ochrony zwierzyzny. 556

Magazyn Mód „SYDONIE“

został przeniesiony z pl. Kilińskiego № 2 na ul. Kościuszki róg Wrocławskiej. 544

Szwajcarskie gorzkie ziółka
Dr. Bauera ułatwiają funkcje żołądka, znakomity środek przeciwko obstrukcji
Sprzedają Apteki i składy apteczne.

Syndykat Rolniczy Kaliski Sp. Akc.

FILJE:

Błaszki, Konin, Sieradz, Turek, Słupca, Uniejów, Zagórów.

AGENTURA w OPATÓWKU

poleca na sezon wiosenny w gatunkach oryginalnych oraz ich odsiewach:

JĘCZMIEN CZECHOSŁOWACKI „HANNA“
OWSY SZWECKIE „ZWYCIĘZCA“, „ZŁOTY
DESZCZ“ ORAZ OWIES „SOBIESZŃSKI“
średnio rychło dojrzewający. ORYGINALNĄ LUCERNE FRANCUSKĄ i AMERYKANSKI KONSKI ZAB „VIRGINIA“.

Pozatem posiada na składzie wszelkie inne gatunki nasion jak: KONICZYNY CZERWONĄ, BIAŁĄ i SZWECKĄ, NASIONA TRAW, ROŚLIN PASTEWNYCH i OGRODOWYCH.

Saletrę, supersfosfat, tomasówkę, sole potasowe, kajnit, azotniak. 524

Czytajcie, prenumerujcie i popierajcie!

GŁOS WSCHODU

Tygodnik poświęcony sprawom Wschodu i Polski pod redakcją poety Gruzińskiego
SERGO KURULISZWILLI

Tyg. „GŁOS WSCHODU“ wydaje dodatki w językach francuskim i tureckim.

Prenumerata roczna wynosi 8 dol., półroczna 4 dol.

Prenumeratory roczni otrzymają jako premjum artystyczny ilustrowany „Album Wschodu“.

Adres Red. i Adm.: POLSKA, Warszawa, Warecka 9.

29 T-wo Mleczarskie **Konwie**
Al. Kościuszki 29 w Łodzi
— POLECA: — **Wirówki**